

Novela zákona o IPKZ: Boj proti skládkam pokračuje

Dňa 13. 6. 2018 schválil parlament novelu zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o IPKZ“), ktorej hlavným cieľom je upraviť pravidlá uzatvárania skládok odpadu v súlade s námietkami Európskej komisie.

Novela zákona o IPKZ, ktorá má nadobudnúť účinnosť 1. 7. 2018, nebola v čase uzávierky ešte podpísaná Prezidentom SR.

Dôvody prijatia novely zákona o IPKZ

Hlavnými dôvodmi prijatia novely zákona o IPKZ bol nesúlad slovenských právnych predpisov s právom Európskej únie, a to najmä:

1. vyhovie námietkam Európskej komisie o nedostatočnej alebo neúplnej transpozícii smernice o priemyselných emisiách¹, ktoré podala Európska komisia v rámci EU Pilot EUP(2016)8980 dňa 3. 11. 2016;
2. prehratý spor pred Súdny dvorom EÚ vo veci C 331/11, Európska komisia proti Slovenskej republike, v ktorom bolo rozhodnuté, že Slovenská republika porušila právo EÚ tým, že povolila prevádzkovanie skládky odpadov Žilina – Považský Chlmec bez plánu úpravy skládky a bez toho, aby bolo prijaté konečné rozhodnutie týkajúceho sa prevádzky skládky na základe schváleného plánu úpravy skládky;
3. konanie o porušení povinnosti podľa čl. 258 – 260 Zmluvy o fungovaní EÚ č. 2017/2035.

Zmeny zákona o IPKZ

Najdôležitejšími zmenami, ktoré prinesie novela zákona o IPKZ, sú:

Bod 1

Doplnenie pojmu najlepšia dostupná technika² o skutočnosť, že najlepšie dostupné techniky predstavujú základ aj pre určenie iných podmienok povolenia;

Bod 2

Doplnenie možnosti vydania zmeny integrovaného povolenia z dôvodu uzavretia skládky odpadov alebo jej časti alebo na vykonanie jej rekultivácie, ktorého súčasťou je aj stavebné konanie, aj bez predloženia aktuálneho výpisu z katastra nehnuteľností k pozemkom a stavbám, v ktorých je alebo má byť povolená prevádzka umiestnená a ostatných dokumentov uvedených v § 7 ods. 2 písm. b) zákona o IPKZ.³

Predmetné doplnenie nadväzuje na rozsudok vo veci C 331/11 týkajúci sa skládky odpadov Žilina – Považský Chlmec. Problémom tejto skládky bolo, že prekážkou pre skončenie konania právoplatným rozhodnutím vo veci samej bolo problematické preukazovanie vlastníckeho alebo iného práva oprávňujúceho zriadiť na pozemku stavbu alebo právo k stavbe.

V prípade, ak prevádzkovateľ alebo stavebník bude mať povinnosť uzatvoriť skládku alebo jej časť, resp. vykonať jej rekultiváciu a bude musieť pre tento cieľ požiadať o zmenu integrovaného povolenia a nepredloží dokumenty o preukázaní vlastníckych vzťahov, inšpekcia životného prostredia vydá rozhodnutie o upustení od predloženia dokumentov preukazujúcich vlastnícke práva k pozemkom, a to v prípade:

- ak by neuzatvorením skládky odpadu alebo jej časti, alebo nevykonaním jej rekultivácie hrozilo závažné poškodenie zdravia ľudí, životného prostredia, vznik značnej materiálnej škody alebo
- ak skládka nespĺňa zákonné požiadavky.

Predmetné rozhodnutie inšpekcie životného prostredia nahrádza dokumenty preukazujúce vlastnícke právo k predmetným pozemkom, a preto musí obsahovať nasledujúce náležitosti:

- a) stručná identifikácia konania, ku ktorému bolo vydané,
- b) identifikačné údaje o prevádzkovateľovi a stavebníkovi, ak je inou osobou ako prevádzkovateľ,
- c) označenie pozemkov, na ktoré sa vzťahuje rozhodnutie, a označenie vlastníckych vzťahov k nim, a to podľa údajov z evidencie v katastri nehnuteľností,
- d) zoznam vlastníkov pozemkov podľa písmena c),
- e) mapu lokalizácie pozemkov podľa písmena c),
- f) odôvodnenie, v ktorom sa uvedú skutočnosti, ktoré preukazujú splnenie podmienky na vydanie tohto rozhodnutia,
- g) poučenie vlastníkov pozemkov o možnosti uplatniť právo na jednorazovú náhradu podľa § 26a.

Predmetné rozhodnutie je podkladom pre možnosť uplatnenia práva na primeranú jednorazovú náhradu za obmedzenie užívania pozemku, ktorú taktiež zavádza novela zákona o IPKZ.⁴

Na primeranú jednorazovú náhradu za obmedzenie užívania pozemku od prevádzkovateľa skládky ma právo vlastník pozemku, na ktorom sa

nachádza skládka odpadov. Vlastník pozemkov je povinný si toto právo uplatniť u prevádzkovateľa do jedného roka odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia, inak jeho právo zaniká. Ak sa nedohodnú na výške tejto náhrady, rozhodne o nej súd.

Postup podľa tohto bodu sa použije v konaní o vydanie zmeny povolenia, ktorého súčasťou je stavebné konanie na uzavretie skládky odpadov alebo jej časti alebo na vykonanie jej rekultivácie, začatom a právoplatne neskončenom do 30. 6. 2018.

Bod 3

Závazné podmienky prevádzkovania, ktoré sú súčasťou integrovaného povolenia, musia obsahovať aj určenie emisných limitov pre iné znečisťujúce látky, ako sú znečisťujúce látky uvedené v prílohe č. 3.⁵ Emisné limity akýchkoľvek znečisťujúcich látok teda nesmú byť miernejšie, ako sú uvedené v rozhodnutiach o záveroch o najlepších dostupných technikách, ak nebola uplatnená odchýlka.

Závazné podmienky prevádzkovania budú musieť obsahovať aj určenie opatrení na monitorovanie a nakladanie s odpadmi produkovanými v prevádzke.⁶

Bod 4

Pridáva sa povinnosť prevádzkovateľa ohlásiť inšpekcii akúkoľvek plánovanú

zmenu v charaktere prevádzky alebo rozšírenie prevádzky, ktorá môže mať vplyv na životné prostredie. Ak samotná zmena/rozšírenie prevádzky presahuje kapacitné prahové hodnoty uvedené v prílohe č. 1, takáto zmena sa vždy považuje za podstatnú zmenu.⁷

Bod 5

Doplnila sa právomoc inšpekcie životného prostredia vydať na žiadosť orgánu ochrany ovzdušia vyjadrenie, či sa na činnosť v posudzovanej prevádzke vzťahuje konanie o vydanie povolenia podľa zákona o IPKZ.⁸

Bod 6

Doplnila sa možnosť prehodnotenia a aktualizácie podmienok integrovaného povolenia v prípade, ak sa na činnosť alebo na typ výrobného procesu v prevádzke nevzťahujú závery o najlepších dostupných technikách a vývojom v oblasti najlepších dostupných techník sa umožnilo významné zníženie emisii.⁹

Bod 7

Doplnila sa povinnosť prevádzkovateľa pri porušení podmienok povolenia bezodkladne prijať opatrenie potrebné na zabezpečenie opätovného splnenia požiadaviek povolenia.¹⁰

Bod 8

Dopĺňujú sa povinnosti inšpekcie životného prostredia uvedené v § 34

zákona o IPKZ s cieľom jeho súladu so smernicou o priemyselných emisiách.

Bod 9

Novela zavádza nový správny delikt za nepodanie žiadosti o uzavretie skládky odpadu alebo jej časti do 31. októbra 2018¹¹. Sankcia za porušenie tejto povinnosti je od 1 000 do 333 000 EUR;

Zvýšila sa sadzba pokuty za nepodanie žiadosti na vydanie integrovaného povolenia alebo zmenu povolenia na základe výzvy inšpekcie podľa § 11 ods. 3 zákona o IPKZ na 1 000 – 150 000 EUR. Predchádzajúca výška sankcie nebola dostatočujúco motivačná vzhľadom na prípadné negatívne vplyvy na životné prostredie pri porušení tejto povinnosti.

Konania o uložení pokuty začaté a právoplatne neskončené do 30. júna 2018 sa dokončia podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. júna 2018.

Bod 10

Podľa prechodných ustanovení novely zákona o IPKZ sú prevádzkovatelia tzv. starých skládok odpadu uvedených do prevádzky do 30. 6. 2001 povolených prevádzkovať do 15. 7. 2009, povinní podať žiadosť na uzavretie skládky odpadov alebo jej časti alebo na vykonanie jej rekultivácie do 31. 10. 2018. Predmetné sa nevzťahuje na prevádzkovateľa, ak k 30. júnu 2018

- a) konanie o vydanie zmeny povolenia, ktorého súčasťou je stavebné konanie na uzavretie skládky odpadov alebo jej časti alebo na vykonanie jej rekultivácie, nebolo právoplatne skončené,
- b) konanie o vydanie zmeny povolenia, ktorého súčasťou bolo stavebné konanie, bolo právoplatne skončené vydaním rozhodnutia na uskutočnenie stavby uzavretie skládky odpadov alebo jej časti alebo na vykonanie jej rekultivácie.

JUDr. Katarína Liebscherová,
Mag. Annamária Tóthová
Dvořák Hager & Partners,
advokátska kancelária, s. r. o.

1 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia)
2 § 2 ods. n) zákona o IPKZ
3 § 11a zákona o IPKZ
4 § 26a zákona o IPKZ
5 § 21 ods. 2 písm. b) zákona o IPKZ
6 § 21 ods. 2 písm. j) zákona o IPKZ
7 § 26 ods. 1 písm. c) zákona o IPKZ
8 § 32 ods. 1 písm. j) zákona o IPKZ
9 § 33 ods. 1 písm. g) zákona o IPKZ
10 § 33 ods. 4 písm. e) zákona o IPKZ
11 Porušenie § 40 e zákona o IPKZ